

פְּגִימוֹ מֵעֲלְמָא ואותו עוון קיים ותלוי עד שיקיים הקב"ה את העולם ויחדש אותו כבתחילה ועי"כ יעבור אותו הפגם מהעולם, **הֲדָא הוּא דְכִתְיב**, (ישעיה כה) **בְּלַע הַמּוֹת לְנֹצֵחַ וּמָחָה יְהוָה אֱלֹהִים דְּמַעָה מֵעַל כָּל פְּנִיִּים וְגו'** וזהו שכתוב בלע המות לנצח וגו', כי לעתיד לבוא הקב"ה יחדש את העולם וינקה את עוון אדם הראשון שהוא גרם בזה מיתה לעולם ועי"כ 'בלע המות לנצח'. **וּבְגִין כִּךְ כִּי יַעֲשׂוּ מְכַל חַטָּאת הָאָדָם**. (פְּתִיב) **הָאָדָם, אָדָם קְדָמָא** ומשום כך כתוב 'כי יעשו מכל חטאת האדם' ופירושו שישראל חטאו בגלל חטא האדם שהוא אדם הראשון, כי אם אדם לא היה חוטא אז היו כל העולמות מתוקנים וכל הרע היה מתברר ולכן אדם הראשון הוא הסיבה לכל החטאים (הרמ"ז).

בגלל העוונות הצדיקים נפטרים מהעולם

לְמַעוֹל מֵעַל בִּיהוָה, דְּמֵאן דִּיפּוּק מֵרַחֲמֵי, וַיִּנָּקֵא מִן דִּינָא, הוּא גָרִים פְּגִימוֹ וְכו' ומש"כ למעול מעל בה' פירושו שמי שיוצא ע"י עוונותיו ממידת הרחמים של שם הוי"ה בכדי לינק מהדין של הקלי' אז הוא עושה בזה פגם בשם הוי"ה, **וְעַל דָּא, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן מַחֲיִיבֵי דְהֵאֵי עֲלְמָא, וּמִן פְּגִימוֹ דְלְהוֹן, כְּמָה זְכָאִין מְסַתְלָקֵי בְּגִינֵיהוּ, בַּר כָּל מַה דְּגֵרְמֵי לְעֵילָא וְתַתָּא** ומשום כך ה' יצילנו

מהרשעים של זה העולם ומהפגם שלהם כי כמה צדיקים מסתלקים מהעולם בגללם [קלח]

והוא חוץ ממה שהם גורמים פגם למעלה בז"א ולמטה במלכות.

רבי יהודה למד קל וחומר מבור המזיק ומקשה מדוע מועילה התשובה

רְבִי יִצְחָק וְרַבִּי יְהוּדָה הָיוּ אֲזָלֵי מְאוּשָׁא לְלוּד, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה (יִצְחָק) גֵּימָא מִיְלִין דְּאוֹרֵייתָא וְנִזְיֵל רַבִּי

יצחק ורבי יהודה היו הולכים מאושא ללוד ואמר רבי יהודה לרבי יצחק נאמר דברי תורה

ונלך. **פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה (ס"א יִצְחָק) וְאָמַר, (שמות כא) פִּי יִפְתַּח**

אִישׁ בּוֹר אִו פִּי יִכְרֶה אִישׁ בּוֹר וְגו'. מַה פְּתִיב בְּתַרְיָה,

בְּעַל הַבּוֹר יִשְׁלַם וְגו' ופתח רבי יהודה לבאר את מש"כ כי יפתח איש בור וגו'

והנה מה כתוב אח"כ 'בעל הבור ישלם'. **וְכֹה עַל דָּא כְּד, מֵאן דְּהִגְרִים**

לְאַבְאָשָׁא עֲלִמָּא בְּחוּבֵי עַל אַחַת פְּמָה וְכַמָּה והרי הדבר קל

וחומר ומה על נזקי הבור שאין הוא הולך ומזיק כך התורה חייבה אותו לשלם, מי שגורם

ומזיק ומבאיש את העולם בעוונותיו על אחת כמה וכמה שהקב"ה יענישו מאחר שהוא עצמו

מזיק והוא לא כמו בור שהניזק בא אליו (רמ"ק). **אַלְא תַּוְוְהֵנָּא דְּאָף עַל גַּב**

אור הרשב"י

לו משה, תינח בזמן שבית המקדש קיים, בזמן שאין בית המקדש קיים מה אתה עושה, אמר לו אני לוקח צדיק אחד מביניהם ומכפר על הדור.

[קלח] כמו שאמרו רבותינו ז"ל במדרש (שמו"ר לה ד) וז"ל, אלה פקודי המשכן משכן העדות, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, משכן זה אני עתיד למשכנו שתי פעמים בשביל עונותיהם של ישראל, היינו דכתיב המשכן משכן. אמר

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000

דְּאִבְיָיִשׁ עֲלָמָא, אִמְיָי אֵית לִיה תְּשׁוּבָה, כְּמָה דְכְּתִיב
אִישׁ אִו אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ וְגו' וְהִתְוֹדוּ אֶת חַטָּאתָם וְהָשִׁיב

ואמר רבי יהודה אלא אני תמה שאף על גב שהוא הרע והזיק לכל העולם למה יש לו
ומועילה לו התשובה כמש"כ 'איש או אשה וגו' והתודו את חטאתם אשר עשו והשיב את

אשמו בראשו *

התשובה מתקנת את כל הפגמים למעלה ולמטה ובפוגם עצמו

אֶלָּא וְדָאֵי דָּא מְהֵנְיָא לְהוּ, בְּגִין דְּעֵבִיד תְּשׁוּבָה,
כְּבִיכּוּל הוּא עֵבִיד לִיה מִמֶּשׁ. דְּהָא מַה דְּפָגִים

לְעֵילָא, אֶתְקִין לִיה אֶלָּא וְדָאֵי מַה שֶּׁהִתְשׁוּבָה מוֹעִילָה לוֹ הוּא בְּגַלּל שֶׁהוּא עֹשֶׂה

תשובה ועי"כ כביכול הוא עושה ומתקן את מדת התשובה ממש, דהיינו שכביכול הוא עושה

וממציא שפע עצום לבינה הנקראת תשובה יותר ממה שעושה צדיק גמור כי את כל מה

שהוא פגם למעלה בספירות הוא מתקן אותם (הרמ"ז), וּבְמָה בְּתֵשׁוּבָה.

דְּכְתִיב אִישׁ אִו אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ וְגו', וְהִתְוֹדוּ אֶת

חַטָּאתָם וְהָשִׁיב ובמה הוא מתקן את הפגם, אלא הוא ע"י התשובה כמש"כ 'איש

או אשה וגו' והתודו את חטאתם אשר עשו והשיב את אשמו בראשו, וְתֵשׁוּבָה

אֶתְקִין פְּלָא, אֶתְקִין לְעֵילָא, אֶתְקִין לְתַתָּא, אֶתְקִין

לְגַרְמִיָּה, אֶתְקִין לְכָל עֲלָמָא מאחר שהתשובה היא מתקנת את כל

הפגמים והיא מתקנת למעלה בבינה בכדי שהיא תתחבר עם ז"א והיא מתקנת למטה במקום

המלכות בכדי שהיא תתחבר עם ז"א וכן היא מתקנת את הפוגם בעצמו וכן היא מתקנת את

כל הפגם שהוא פגם בכל העולם (הרמ"ז).

התשובה המעולה לפני ששורה הדין בעולם

פְּתַח רַבִּי יִצְחָק (ס"א יְהוּדָה) אֲבִתְרִיהּ וְאָמַר [קלט], (דברים ד)

בְּצַר לְךָ וּמְצַאוּךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו' פתח רבי

יצחק לדרוש בדברי תורה אחרי רבי יהודה ואמר לבאר את מש"כ בצר לך ומצאוך וגו'.

אור הרשב"י

הצרות האמורות. וגם אמר (שם ד, כט) ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת, ואם כן מהו זה שחזר ואמר אחר כך בצר לך ומצאוך וגו', אלא שבא ללמד הדבר הזה, שאעפ"י שירבו העוונות הראויים לכל העונשים הנזכרים, לא יבואו לפועל אם יקדימו לעשות התשובה עד לא תקום גזרת הצרה ותחול בעולם, כי סימן הוא שעוד זיהורי החסד מאירים ושלא נשתרבבו כחות הדין, ושעדיין לא נשתקעו הניצוצות בעמקי הקליפות, שעל כן יקל לעשות התשובה להשיבם למקורם, ולא יצטרך לבררם בכח, וכמו שהיה במצרים שניצוצי אדה"ר שקעו בתהומות הטומאה והוצרכו הצרות הגדולות וכח גדול זורע נטויה להגיע עד למטה מטה להעלות אותם העשוקים ולצרפם בכדי שיבואו לידי תיקון.

[קלט] וביאר הרמ"ז פתח ר' יהודה אבתריה, פי' ענין נוסף על מה שאמר ר' יצחק, שהוא הורה מציאות התשובה וכח סגולתה, ובא רבי יהודה ולימד איזוהי מדרגת התשובה המעולה שהיא הנעשית בנתיצה (נ"א בנתיצה) קרובה לחטא, כי מדת אפים ממתנת לו שישוב, והוא דבר הלמד מפסוק שדיבר בו רבי יצחק והתודו את חטאתם אחר כי יעשו מכל חטאת האדם, ור"ל מיד או בקירוב זמן יתודו ויתקנו עד לא יחרה אף ה' בהם, כי אז יועיל הודויו. והסמיק הדבר אל פסוק בצר לך ומצאוך, ור"ל דע לך והבן שהרעות והצרות שהעידותי בך (דברים ד, כו) כי אבד תאבדון, (שם ד, כז) והפיץ ה' אתכם וגו', לא תבואנה עליך כי אם בצר לך, שהצרה תבוא (נ"א תחול) עליך, ויצרו צינורות הרחמים. ובענין זה יתיישב פסוק זה שלפי הנראה שהוא מיותר, שהרי כבר הגזים בכל

הלימוד היומני

ניתן להקדיש עבור הנצחות או לרפואה / הצלחה טל' 02-6249000